

Guía Docente				
Datos Identificativos			2020/21	
Asignatura (*)	Educación física e educación en valores	Código	652603323	
Titulación	3 Mestrado Universitario en Profesorado de Educación Secundaria: Educación Física			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	Anual	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Gonçalves López, María Paz	Correo electrónico	paz.goncalves@udc.es	
Profesorado	Gonçalves López, María Paz	Correo electrónico	paz.goncalves@udc.es	
Web	campusvirtual.es/moodle/			
Descrición xeral	Os beneficios da boa práctica deportiva ben dirixida e supervisada corretamente por un profesional das Ciencias do Deporte e da Educación Física son evidentes tras un certo tempo. Estes beneficios non deben producirse únicamente no plano físico. No ámbito da Educación Física o docente debe velar polo desenvolvemento integral do alumnado. O seu desenvolvemento no plano físico , debe ir acompañado de un desenvolvemento a nivel afectivo, social e psíquico. A educación en valores é o punto de partida para acadar melloras no plano socio-afectivo. Estes valores non só serán representativos durante as horas de Educación Física, senon que cobrarán un gran protagonismo nas tarefas e accións ás que se enfrente o alumnado na súa vida cotiá.O docente de Educación Física convértese no máximo responsabel da ensinanza de estes valores a través das clases de educación física. Ademáis, debe seguir os principios éticos e morais, educando na igualdade, para a paz, evitando expresións discriminatorias			

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non se realizarán cambios 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen - Actividades iniciais - Probas de resposta breve. - Análisis de fontes documentais. - Aprendizaxe colaborativa. - Sesión maxistral. - Traballos tutelados. *Metodoloxías docentes que se modifican - Práctica de actividade física e saídas de campo (non se realizarán e o desenvolvemento das competencias ligadas a estas metodoloxías se incorpora ás metodoloxías ?Sesión maxistral?, ?Presentación oral?, ?Traballos tutelados?, ?Probas de resposta breve?). 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado ? Mantense o tempo previsto para a atención personalizada, que se realizará a través das seguintes canles, tendo o alumno a posibilidade de seleccionar cales deles quere empregar, en función das súas necesidades e posibilidades de comunicación: tutorías en directo a través da área de traballo ?Teams? da UDC, mediante videoconferencia, conexión de audio ou chat; a través do correo electrónico institucional; a través dos chats e foros dispoñibles en Moodle. 4. Modificacións na avaliación - Non se realizarán cambios. *Observacións de avaliación: - Non se realizarán cambios.
----------------------	---

	Competencias do título
Código	Competencias do título
A1	(CE-G1)Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións
A2	(CE-G2)Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan á aprendizaxe.
A4	(CE-G4)Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes
A5	(CE-G5)Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas
A8	(CE-G8)Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá
A11	(CE-G11)Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
A12	(CE-G12)Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.
A13	(CE-G13)Comprender as implicacións educativas da situación lingüística galega e adquirir e aplicar criterios, estratexias e recursos pedagóxicos para participar na planificación e desenvolvemento do plano lingüístico do centro.
A14	(CE-G14) Respetar e promover os dereitos humanos, os valores da cultura da paz e dos valores democráticos, e o recoñecemento dos principios e fundamentos da atención á diversidade.

A15	(CE-E1)Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
A17	(CE-E3)Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas
A18	(CE-E4)Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
A19	(CE-E5)Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A20	(CE-E6)Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
A22	(CE-E8)Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
A24	(CE-E10)Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
A25	(CE-E11)Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
A26	(CE-E12)Analizar criticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
A27	(CE-E13)Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
A28	(CE-E14)Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Conocer el código deontológico del docente de Educación Física	AP1 AP2 AP4 AP8 AP12 AP15		CM7 CM8
Aplicar los principios psicopedagógicos de la educación motriz en el aula de Educación Física	AP1 AP4 AP5 AP11 AP12 AP13 AP14 AP22		CM4

Saber programar y elaborar tareas en el aula de Educación Física que favorezcan el desarrollo integral del alumno	AP1 AP2 AP4 AP5 AP8 AP11 AP12 AP13 AP14 AP18 AP24 AP25 AP26 AP28	CM1 CM2 CM3 CM5
Analizar y evaluar la programación de aula en Educación Física	AP12 AP13 AP14 AP17 AP19 AP20 AP27	CM6

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Marco conceptual da axioloxía e da ética.	Rol do profesor de EF
Tema 2. Os valores a través da EF e o deporte.	Estratexias e técnicas para educar en valores
Tema 3. AF, Medio natural e sostenibilidade.	Obxectivos ODS O medio natural e a naturalización como unha oportunidade.
Tema 4. O enfoque competitivo - agonista baseado no resultado, fonte o enfoque colaborativo hedonista	-Clima de clase centrado no logro - Clima de clase centrado na tarefa - O binomio autoconceito e motivación
Tema 5.EF e xénero	-- Esteriotipos de xénero en educación física - Análise de boas prácticas
Tema 6. EF,saúde e valores.	O corpo. Tipoloxías corporais dende o autoconceito na adolescencia e dende axentes externos.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A1 A2	2	0	2
Análise de fontes documentais	A14 A15 A19 C6	2	2	4
Traballos tutelados	A24 A25 A26 A27	2	8	10
Sesión maxistral	A13 C5 C6 C7 C8	4	20	24
Proba de resposta breve	A4 A5	1	4	5
Saídas de campo	A1 A8	4	3	7
Aprendizaxe colaborativa	A4 A8 A11 A12 A17 A18 A20 A22 A28 C1 C2 C3 C4	5	12	17
Atención personalizada		6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades que se levarán a cabo antes de comezar calquer prosceso de ensinanza-aprendizaxe co fin de coñecer as competencias, intereses e ou motivacións que posee o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren acadar, vinculados a un programa formativo. A través delas teremos información relevante que permita articular a docencia pra favorecer aprendizaxes eficaces e significativos, xa que parten dos saberes previos do alumnado.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para el análise dos mesmos.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma do alumnado, baixo a tutela do profesor e utilizando escenarios variados (académicos e profesionais) .Está referida prioritariamente á aprendizaxe do "cómo faceras cousas" Constitue unha opción baseada na asunción polo alumnado da responsabilidades da súa propia aprendizaxe.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas cuestións dirixidas ós estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe
Proba de resposta breve	Ao longo do curso iranse expondo aos alumnos diversas probas ou traballos breves de aula para comprobar o seguimento dos contidos da materia. As probas poderanse facer individualmente ou en pequenos grupos. O resultado deste apartado da avaliación é a media das cualificacións obtidos nas probas realizadas durante o curso.
Saídas de campo	Actividades desenvolvidas en espazos distintos ao contorno académico universitario habitual (espazos de espacial interese natural e/ou patrimonial para a realización de actividade física de forma interdisciplinar) relacionadas co ámbito de estudo da materia. Estas actividades céntranse no desenvolvemento de capacidades relacionadas coa observación directa e sistemática, a recollida de información, o desenvolvemento de propostas didácticas, a valoración de riscos e impacto ambiental de actividades realizadas con grupo de alumnos, etc.
Aprendizaxe colaborativa	Desenvolveráanse un ou varios traballos en pequeno ou gran grupo guiados polas docentes en varias sesións coa finalidade de potenciar o traballo autónomo do alumnado. Este traballo poderá involucrar a outras materias da mención en Educación Física.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Para el análisis de fuentes documentales y lecturas recomendadas el alumno deberá elegir una o varias entre las opciones disponibles, de acuerdo con su interés y motivación general.
Traballos tutelados	Para la realización de los trabajos tutelados, los alumnos deben acudir en grupos de dos o individualmente a revisar el trabajo (tutoría) antes de desarrollarlo en su totalidad. El profesor o profesora podrá realizar sugerencias o solicitar modificaciones sobre el trabajo realizado, que deberán ser aprobadas antes de la entrega definitiva.
Proba de resposta breve	El profesor o profesora orientará individualizadamente el trabajo de los grupos, dando pautas para iniciarlo, revisando el proceso, resolviendo dudas y valorando las aportaciones que vayan surgiendo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	A4 A8 A11 A12 A17 A18 A20 A22 A28 C1 C2 C3 C4	Desenvolveráanse un ou varios traballos en pequeno ou gran grupo guiados polas docentes en varias sesións coa finalidade de potenciar o traballo autónomo do alumnado. Este traballo poderá involucrar a outras materias	20
Traballos tutelados	A24 A25 A26 A27	Realizarase un traballo de aplicación dos contidos desenvolvidos en clase. O traballo realizarase en grupos. A profesora especificará con antelación os requisitos formais de presentación dos traballos. O cumprimento dos devanditos requisitos é imprescindible para que os traballos sexan aceptados.	40

Proba de resposta breve	A4 A5	Ao longo do curso iranse expondo aos alumnos diversas probas ou traballos breves de aula para comprobar o seguimento dos contidos da materia. As probas poderanse facer individualmente ou en pequenos grupos. O resultado deste apartado da avaliación é a media das cualificacións obtidos nas probas realizadas durante o curso.	40
-------------------------	-------	---	----

Observacións avaliación

1.Apartado teórico 50% 2.Apartado práctico 30% (trabajo tutelado). 3.Participación y asistencia 20% (Prácticas de actividad física, aprendizaje colaborativa y asistencia clases teóricas).

Aquellos alumnos/as con dispensa académica de exención de asistencia serán evaluados a través de trabajo y prueba individual, al igual que aquellos que no cumplan la asistencia del 80% de las sesiones presenciales. La nota final será la media de las calificaciones obtenidas, solicitándose en cada una de ellas una nota igual o superior a 5 sobre 10 para aprobar la materia".

Primeira oportunidade

Para acceder á avaliación descrita anteriormente, será obrigatoria a asistencia ao 80% das horas presenciais da materia. É necesario superar unha puntuación mínima nos distintos apartados da avaliación para que fagan media entre eles.

Segunda oportunidade

O alumnado que asistise a máis dun 80% das horas presenciais na primeira oportunidade, conservaráselle as cualificacións que alcanzasen a puntuación mínima sinalada polo profesorado. Terá que repetir as partes da avaliación nas que non alcanzase ese mínimo.

O alumnado que non asista ao 80% das horas presenciais da materia (xa sexan alumnos a tempo parcial, con dispensa académica de exención de asistencia ou por outros motivos), ten á súa disposición un modelo de avaliación alternativo, que será o mesmo para ambas as oportunidades: proba mixta (100%), realizada na data marcada oficialmente pola Universidade da Coruña e na que se deberá demostrar o dominio dos contidos teórico-prácticos da materia.

NOTA: as metodoloxías de ?Práctica de actividade física? e ?Saídas de campo? están suxeitas á posibilidade de garantir as medidas de seguridade dos participantes. Aínda no caso de non aplicarse o plan de continxencia, se non se dan as condicións de seguridade adecuadas, estas metodoloxías poderán substituírse por sesións de aula ou mesmo virtuais (o desenvolvemento das competencias ligadas a estas metodoloxías incorporaránse ás metodoloxías ?Sesión maxistral?, ?Traballos tutelados?, ?Probas de resposta breve?).

Fontes de información

Bibliografía básica

Acuña, A.: Fundamentos socio-culturales de la motricidad humana y el deporte. Granada, Universidad de Granada, 1994. Arnold, P. J. (1997) "Educación Física, Movimiento y Currículum" Ed. Morata. Madrid. Arufe, V. (2000). Enseñanza y juegos de predeporte para niños de 4 a 7 años. Lea. Santiago de C. Arufe, V. (2009). Entrenamiento en niños y jóvenes deportistas. Wanceulen. Sevilla. Arufe, V. Fraguera, R.; Varela, L. (2010). Manual Básico del Técnico Deportivo de un Club. Sportis. A Coruña. Arufe, V.; Lera, A.; Fraguera, R.; Varela, L. (2009). La Educación Física en la Sociedad Actual. Claves para el éxito docente. Wanceulen. Sevilla. Arroyo, I.: ¿Ética y violencia en televisión?, en Cuadernos de Pedagogía, 28 (2000), pp. 87-90. Blázquez Sánchez, D. (Coordinador) (1995) "La iniciación deportiva y el deporte escolar" Ed. INDE. Barcelona. Blázquez Sánchez, D. (1985) "La iniciación a los deportes de equipo" Ed. Martínez Roca. Barcelona. Bolívar, A.: Los contenidos actitudinales en el currículo de la reforma. Problemas y propuestas. Madrid, Escuela Española, 1992. Bolívar, A.: La evaluación de valores y actitudes. Madrid, Anaya, 1995. Buxarrais, M.: La formación del profesorado en educación en valores. Propuesta y materiales. Bilbao, Desclee De Brouwer, 1997. Camps, V.: Los valores de la educación. Madrid, Anaya, 1994. Castejón, F. J.: Iniciación deportiva. Aprendizaje y enseñanza. Madrid, Pila Teleña, 2001. Coll, C.: Psicología y currículum. Barcelona, Laia, 1987. Coll, C.; Colomina, R.; Onrubia, J.; Cochera, J.: ¿Interacción profesor/adulto y adulto/niño en contextos educativos?, en Fernández, P.; Melero, M^a. A.: La interacción social en contextos educativos, Madrid, Siglo XXI, 1995, pp. 193-326. Coll, C.; Onrubia, J.: ¿Estrategias discursivas y recursos semióticos en la construcción de sistemas de significados compartidos entre profesor y alumnos?, en Investigación en el aula, 42 (2001), pp. 21-31. Cagigal, J. M. (1979) "Cultura intelectual y cultura física" Ed. Kapelusz. Buenos Aires. Cagigal, J. M. (1981) "¡Oh, Deporte! Anatomía de un gigante" Ed. Miñón. Valladolid. Camps, V. (1998) "Los valores de la Educación" Ed. Anaya. Madrid. Contreras Jordán, O. R. (1998) "Didáctica de la Educación Física. Un enfoque constructivista" Ed. Inde. Barcelona. Contreras Jordán, O. R.; De la Torre, E.; Velásquez, R. (2001) "Iniciación deportiva" Editorial Síntesis. Madrid. Contreras, O.: ¿El deporte educativo (I). Algunas controversias sobre el carácter educativo del deporte?, en Díaz, A. (comp.): El deporte en Educación Primaria. Murcia, DM, 1996, pp. 11-18. Contreras, O.; De La Torre, E.; Velásquez, R.: Iniciación deportiva. Madrid, Síntesis, 2001. Díaz-Aguado, M.J.: ¿Convivencia escolar y prevención de la violencia?, en Recursos educativos del Centro Nacional de Información y Comunicación Educativa. Madrid, Ministerio de Educación y Ciencia. Disponible en [www.cnice.mecd.es/recursos2/-convivencia_escolar>](http://www.cnice.mecd.es/recursos2/-convivencia_escolar>,), 2003. Gairín, J.; Roure, M.: La situación de la enseñanza de la Educación Física en las enseñanzas medias. Madrid, Centro de investigación y documentación educativa, 1996. Gimeno Sacristán, J.: ¿Diversos y también desiguales ¿qué hacer en educación? en Kikiriki, 38 (1995), pp. 18-25. Gómez, A.: ¿Educación Física y Valores: análisis de la presencia de valores en el Currículo de Educación Física para la etapa de Primaria en la Comunidad Canaria?, en Actas del XXI Congreso Nacional de Educación Física ¿El pensamiento del profesorado? (CD), Tenerife, 18-20 de septiembre de 2003. Guerra, G.; Pintor, P.: ¿Educación en valores a través de la Educación Física: aplicación de un programa en Educación Secundaria?, en [www.Efdeportes.com](http://www.Efdeportes.com,), 54 (2000). Guitart, R.: Las actitudes en el centro escolar. Reflexiones y propuestas. Barcelona, Graó, 2002. Guitiérrez, M.: Manual sobre valores en la educación física y el deporte. Barcelona, Paidós, 2003. Jiménez Correa, A.: ¿La transmisión de los valores y la televisión?, en Comunicar: revista científica iberoamericana de comunicación y educación, 14 (2000), pp. 89-96. Jiménez, F.; Gómez, A.: ¿Alternativas metodológicas para el desarrollo de valores en la Educación Física y el deporte?, en V Simposium Internacional ¿Educación Física, Deporte y Turismo Activo? (CD), Las Palmas de Gran Canaria, ACCAFIDE, 1-3 de julio de 2004. Matilla, L.: ¿La escuela y la familia ante los medios de comunicación?, en Aula de Infantil, 18 (2002), pp. 39-42. Ortega, O.; Mínguez, R.; Gil, R.: Valores y educación. Barcelona, Ariel, 1996. Pavesio, M.; Rivera, E.: ¿La presencia de valores en el currículum andaluz para la educación física de primaria?, en Díaz, A.; Segarra, E. (coord.): Actas del 2º congreso internacional de educación física y diversidad. Murcia, 1-4 de marzo de 2001, pp. 735-746. Pieron, M.: Para una enseñanza eficaz de las actividades físico-deportivas. Barcelona, INDE, 1999. Power, F. C.; Higgins, A.; Kohlberg, L.: ¿The habit of the common life: Building character through democratic community schools?, en Nucci, L. (ed.): Moral development and character education: a dialogue. Berkeley, CA: Mc Cutcham, 1989, pp. 145-153. Prat, M.: ¿Tratamiento y valoración de los contenidos actitudinales desde la perspectiva del profesorado de Educación Física?, en Actas XIX Congreso Nacional de Educación Física, Murcia, Universidad de Murcia, 2001, pp. 960-972. Prat, M.; Soler, S.: Actitudes, valores y normas en la Educación Física y el Deporte. Barcelona, INDE, 2003. Puig, J. M. La educación moral en la enseñanza obligatoria. Barcelona, I.C.E., 1995. Sánchez, J.: ¿La Educación Psicomotriz en el contexto de las Ciencias de la Educación?, en Llorca, M.; Ramos, V.; Sánchez, J.;

Vega, A. (coord.): La Práctica Psicomotriz: una propuesta educativa mediante el cuerpo y el movimiento. Aljibe, Málaga, 2002, pp. 97-142. Savater, F.: El valor de educar. Barcelona, Ariel, 1998. Tinajas, A.; Tinajas, J.; Arrontes, I.: 'Rendiment i discriminació en Educació Física?', Apunts, 39 (1995), pp. 121-127. Velázquez, R.: 'Educación deportiva y desarrollo moral: algunas ideas para la reflexión y para la práctica?', en Tándem, 7 (2002), pp. 7-20. Sportis Scientific Technical Journal ([Click aquí para darse de alta gratuitamente en la revista](#))

Bibliografía complementaria	http://educacionfisicayvalores.net http://educacionfisicayvalores.net
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación física e educación en valores/652603323

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Atención á diversidade na educación física/652603312

Materias que continúan o temario

O deporte na idade escolar/652603322

Observacións

No

caso de que se solicite entregar algún traballo impreso, teranse en conta as seguintes recomendacións: non utilizar plásticos, elixir impresión a dobre cara e empregar papel reciclado. Na medida do posible, evitar a impresión de borradores. NOTA:

as metodoloxías de ?Práctica de actividade física? e ?Saídas de campo? están suxeitas á posibilidade de garantir as medidas de seguridade dos participantes.

Aínda no caso de non aplicarse o plan de continxencia, se non se dan as condicións de seguridade adecuadas, estas metodoloxías poderán substituírse por sesións de aula ou mesmo virtuais (o desenvolvemento das competencias ligadas a estas metodoloxías incorporaránse ás metodoloxías ?Aprendizaxe colaborativa?, ?Sesión maxistral?, ?Traballos tutelados?, ?Probas de resposta breve?).

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías